

GELENEKSEL GECEDE PLAKET ALACAK ÜYELERİMİZ

Sayın Üyemiz,

Şubemizin planlamakta olduğu "55. Kuruluş Yılı Geleneksel Güz yemeği"nde, her zaman olduğu gibi mesleğimizde 25., 40. ve 50. yılını dolduran üyelerimize plaket verilecektir.

Plaket verilecek üyelerimizin listesi aşağıdadır. Lütfen inceleyip eksiklik ve yanlışlık varsa şubemize bildiriniz.

MESLEĞİNDE 50. YILINI DOLDURAN ÜYELERİMİZ	
1634	MEHMET KAYA KORUCU
1770	İSMAİL HAKKI BADRASLIOĞLU
MESLEĞİNDE 40. YILINI DOLDURAN ÜYELERİMİZ	
4228	HALİT BİLGİÇ
5327	ALİ ERTEKİ
11274	MEHMET BÜYÜKKINACI
MESLEĞİNDE 25. YILINI DOLDURAN ÜYELERİMİZ	

1	24747	AHMET KARAHAN	12	26483	ZEKİ POYRAZ
2	25200	MURAT NEYİM	13	28088	MEHMET ÖZKÜRKCÜ
3	25241	ŞEFİK AZGIN	14	28857	BÜLENT SANDALLAR
4	25382	GÜLTEN GUBAROĞLU	15	29664	MEHMET ÖZEL
5	25383	HASAN GUBAROĞLU	16	32314	ARİF BAÇKIR
6	25425	MUSTAFA KARAKAYA	17	32842	MEHMET TUNCER
7	25543	SELAHATTİN GÖKŞEN	18	36207	BİLGİN İNALTEKİN
8	25663	UFUK ALTINOK	19	44487	MUSA KÖMÜR
9	25681	BAYBARS AKINCI	20	45190	ABDULLAH ÖZ
10	26018	LÜTFİ AYDINER	21	57578	FAHRİ CAN MERZECİ
11	26065	AHMET DEMİRAY	22	77212	MEHMET SAMİ DEMİRCİ

ŞİMDİ ODAMIZA ULAŞMAK DAHA KOLAY...

Makina Mühendisleri Odası Şubelerine daha hızlı ulaşmak için Türkiye'nin her yerinden tek bir numara çevirmeniz yeterlidir.

444 8 666 - 444 8 MMO

nolu telefonu arayın size en yakın Makina Mühendisleri Odası Şubesi karşınızda olacaktır. Ayrıca diğer şubelere ulaşmak için numaradan önce mutlaka alan kodu girilmelidir.

- ▶ 22.09.2009 tarihinde Üyemiz **Eyüp TÜLEK**'in kızı evlendi.
  - ▶ 26.09.2009 tarihinde Üyemiz **Mehmet AKIN**'ın oğlu evlendi.
- Mutluluklar dileriz.

- ▶ 01.10.2009 tarihinde Üyemiz **Seyit AKKAYA**'nın bebeği oldu.
  - ▶ 02.11.2009 tarihinde Üyemiz **Erdem SOYDAN**'ın bebeği oldu.
- Ailesiyle birlikte sağlıklı, huzurlu ve mutlu bir ömür dileriz.

- ▶ 25.09.2009 tarihinde üyemiz **Abdullah TALAS** karaciğer nakli oldu.
  - ▶ 26.09.2009 tarihinde Üyemiz **Eyüp TÜLEK** anjiyo odu.
- Üyemize ve ailesine acil şifalar diliyoruz.

- ▶ 02.09.2009 tarihinde Üyemiz **Mehmet TUNCER**'in annesi vefat etmiştir.
  - ▶ 25.09.2009 tarihinde Üyemiz **Zeliha ÖZSAĞIROĞLU**'nun ablası vefat etmiştir.
  - ▶ 17.10.2009 tarihinde Üyemiz **Kerim İŞILDAKLI**'nın babası vefat etmiştir.
  - ▶ 29.10.2009 tarihinde Şube Müdürümüz **Nejat KILIÇ**'in kayınbiraderi vefat etti.
- Üyelerimize ve ailelerine başsağlığı diliyoruz.

ŞUBE FALİYETLERİ GÜNLÜK DÖKÜMÜ

▶ 31.08- 11.09.2009 tarihleri arasında Anadolu Cam Sanayi A.Ş. Mersin fabrikası eğitim salonunda İş Makinaları (forklift) kursu düzenledik.

▶ 05.09.2009 tarihinde Makina Mühendisleri Odası adına Subemiz yürütücülüğünde gerçekleştirilecek olan "IV. Güneş Enerjisi Sistemleri Sempozyumu ve Sergisi"nin II. Düzenleme Kurulu Toplantısı, Subemiz Eğitim Salonunda yapıldı.

▶ 11.09.2009 tarihinde Şube Yönetim Kurulu Üyelerimiz Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Macit ÖZCAN'ı ziyaret etti.

▶ 11.09.2009 tarihinde MTSO konferans salonunda üyelerimize ücretsiz olarak, GASLINECAD doğalgaz hesap ve çizim programının, işleyişinin, dijital onayın nasıl olduğunun anlatıldığı bilgilendirme toplantısı yapıldı.

▶ 16.09.2009 tarihinde Şube Binamızda Doğalgaz-Enerji-LPG Komisyon Toplantısı düzenlendi.

▶ 17.09.2009 tarihinde Mersin- Tarsus Organize Sanayi Bölgesi Toplantı Salonunda; Şube Yönetim Kurulu üyelerinin ve MTOSB'de çalışan üyelerimizin katıldığı geniş kapsamlı bir toplantı düzenlendi.

▶ 18.09.2009 tarihinde Şube Yönetim Kurulu Üyelerimiz Mersin Devlet Opera ve Balesi Müdürü Hasan ALPTEKİN'i makamında ziyaret etti.

▶ 24.09.2009 tarihinde Şube Yönetim Kurulu üyelerimiz ABS Alçı Fabrikasındaki üyelerimizi ziyaret etti.

▶ 28.09.2009 tarihinde Şube Yönetim Kurulu Üyelerimiz, Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Uğurhan KİLİS'i ziyaret etti.

▶ 28.09.2009 tarihinde Subemiz Eğitim Salonunda SMM Belgeli üyelerimizin de yoğun katılım gösterdiği Komisyon toplantısı düzenlendi.

▶ 28.09.2009 Subemiz Eğitim Salonunda AR-GE Sanayi Komisyon toplantısı düzenlendi.

▶ 05 -16.10.2009 tarihleri arasında Soda Sanayi A.Ş. Mersin fabrikası eğitim salonunda İş Makinaları (forklift) kursu düzenlendi.

▶ 06.10.2009 tarihinde Subemiz Eğitim Salonunda SMM Belgeli üyelerimizin de yoğun katılım gösterdiği Komisyon toplantısı düzenlendi.

▶ 07.10.2009 tarihinde 6. Dönem 3. Danışma Kurulu Toplantısı Mersin Büyükşehir Belediyesi Kongre Merkezinde üyelerimizin katılımıyla düzenlendi.

▶ 08- 09 Ekim 2009 tarihlerinde Ankara yapılan "Uluslararası Enerji Kongresi 2009 Yenilebilir Enerji" kongresine Şube Yönetim Kurulu başkan Vekili Hayati Şimşek katıldı.

▶ 10.10.2009 tarihinde Ankara'da yapılan TMMOB 40. Dönem 3. Danışmanlar Kurulu toplantısına; Şube Başkanı Naci Erçolak, Şube Başkan Vekili Hayati Şimşek, Şube Sekreteri Özlem Doğan, Şube Saymanı Alper Turna, Şube Yönetim Kurulu üyeleri M. Akif Erman, Levent Kon, Esra Dünder, İbrahim Yücesoy, Şube Delegatesi Serdar Erkan ve Şube Müdürü Nejat Kılıç katıldı.

▶ 11.10.2009 tarihinde Ankara'da yapılan 42.Dönem 4. Danışma Kurulu toplantısına; Şube Başkanı Naci Erçolak, Şube Başkan Vekili Hayati Şimşek, Şube Sekreteri Özlem Doğan, Şube Saymanı Alper Turna, Şube Yönetim Kurulu üyeleri M. Akif Erman, Levent Kon, Esra Dünder, İbrahim Yücesoy, Şube Müdürü Nejat Kılıç, Denetleme Kurulu Yedek Üyesi Remzi Aslan ve MEDAK üyesi İlkur Ateş katıldı.

▶ 16- 17 Ekim 2009 tarihlerinde MMO İstanbul Şube'de yapılan MİEM eğitimcileri ve belgelendirme kurulları toplantısına Doğalgaz İç Tesisatı MİEM eğitmeni Ünal Yılmaz katıldı.

▶ 16.10.2009 tarihinde 4. Güneş Enerjisi Sistemleri Sempozyumu ve Sergisinin kamuoyuna duyurulmasının değerlendirildiği basın toplantısı düzenlendi.

▶ 15- 17.10.2009 tarihlerinde Subemiz Eğitim salonunda Havuz Tesisatı Mühendis Yetkilendirme Kursu düzenlendi.

▶ 22- 24.10.2009 tarihlerinde Odamız adına TMMOB MMO Denizli Şube tarafından düzenlenen 4. Bakım Teknolojileri Kongresi ve Sergisi'ne Şube Yönetim Kurulu Üyesi Levent Kon ve üyemiz Bora Denli katıldı.

▶ 24.10.2009 tarihinde Mimarlar Odası Konferans Salonunda, Baca Standartları ve Uygulamaları Konulu seminer düzenlendi.

▶ 24.10.2009 tarihinde TMMOB MMO Kocaeli Şubede yapılan 7. Endüstri İşletme Mühendisliği Kurultayı Düzenleme Kurulu 4. toplantısı öncesi yapılan 42. dönem EİM MEDAK 5. Toplantısına; EİM MEDAK üyesi İlkur Ateş'in katıldı.

▶ 24.10.2009 tarihinde MMO Kocaeli Şubede yapılan VII. Endüstri İşletme Mühendisliği Kurultayı Düzenleme Kurulu 4. toplantısına, Düzenleme Kurulu üyesi Orhan Sağlam, EİM MEDAK üyesi İlkur Ateş ve SYK Yedek Üyesi İbrahim Yücesoy katıldı.

▶ 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Törenine Şube Yönetim Kurulu Üyelerimiz, Şube Personelimiz ve üyelerimizle birlikte katıldık.

1 Eylül Dünya Barış Günü Türkiye İçin Özel Anlam Taşıyor...

KÜRT SORUNUNUN GERÇEK ÇÖZÜM YOLU TÜRKİYE'NİN DEMOKRATİKLEŞTİRİLMESİ GEREKLERİNE DAYANDIRILMALI

Sanayileşmiş, kalkınmış, demokratikleşmiş bir Türkiye için Odamız toplumsal sorumlulukları doğrultusunda karanlığa, savaşa, emperyalist saldırganlığa karşı ülkemizde, bölgede ve dünyada barışı savunmaya devam edecek; 1 Eylül'de barış ve insanca yaşam talebinin yankılandığı tüm alanlarda yerini alacaktır.

Emperyalizm ve dünya çapındaki büyük güçlerin savaş ve silahlanmaya ayırdıkları çok büyük kaynaklar ile sömürü sonucunda insanlığın eşitlik, özgürlük ve insanca, hakça bir yaşam doğrultusunda gelişmesi neredeyse yüzyıllardır durdurulmaktadır. İrili ufaklı ülkelerin gerek maruz kaldıkları emperyalist sömürü gerekse egemen dünya siyasetinin koşulladığı "iç ve dış tehdit" gerekçeleriyle "savunma" (silahlanma ve savaş) için ayırmak zorunda kaldıkları kaynaklar, gerçekte bu ülkelerin sosyo-ekonomik gelişmelerini sekteye uğratmaktadır.

Bu gerçekler eşliğinde emperyalist ABD, enerji kaynakları üzerindeki denetimi sağlamak ve diğer büyük güçlerle rekabet için bölgemizde terör estirerek Orta Doğu'yu kana bulamaya devam etmektedir. Honduras darbesinden Orta Doğu ve Asya'ya dek ABD, tüm insanlık için gerçek bir sorun olduğunu her fırsatta yeniden kanıtlamaktadır.

Her fırsatta ABD ve İsrail ile ortak askeri tatbikatlar düzenleyen Türkiye'nin dış politikası ne yazık ki yarım yüzyılı aşkın bir süreden beri ABD dış politikasına bağımlıdır ve bugünkü "çözüm" tartışmaları ABD'nin Orta Doğu politikaları eksenli olarak gündeme gelmiştir.

Diğer yandan görülmelidir ki Türkiye, 25 yıldır 40 bin civarında ölüm, binlerce yaralı ve sakat ile birlikte sayısız insani, etnik, sosyal drama maruz kalmış ve 400 milyar doları aşan bir ekonomik kayba uğramıştır. Bu süre boyunca Türkiye, iç politikada arzulanan toplumsal barışa karşı yıllarca "savaş" naralarının atıldığı, provokasyonlar ve teröre dayalı bir yaşamı sürdürmüş, Kürt sorunu bu girdapta şekillendirilmeye çalışılmıştır. Toplumun etnik milliyetçilik temelinde kampaştırılmasına yukarıdan olanak tanınması, bir arada ve kardeşçe yaşamı savunan, terörü ve provokasyonları lanetleyen, silahların bırakılmasını isteyen demokratik yaklaşımların önü tıkanmış, ancak her şeye karşın barış ve demokratikleşme umudu hiç zayıflatılmamıştır. Bugünkü "çözüm" tartışmalarının bir ağırlık noktası da bu yönde yürütülen emek ve demokrasi mücadelesidir.

Kürt sorununa "çözüm" tartışmalarının yapıldığı günümüzde, Odamızın düzenlediği GAP ve Sanayi Kongreleri'nde yapılan son derece somut saptamalar oldukça önem taşımaktadır. Bu çerçevedeki önerilerimizi aşağıda kamuoyunun dikkatine sunuyoruz.

Emperyalist senaryolara karşı ülkemizi güçsüz kılan Kürt sorunu kapsamlı bir demokratikleşme çerçevesinde çözümlenmeli, Anayasa emek ve tüm temel demokratik haklar bağlamında değiştirilmeli, toplumdaki bütün eğilimlerin siyaset ve parlamentoda temsili önündeki engeller kaldırılmalı, bölgenin ekonomik, sosyal gelişimini sağlayıcı politikalar ivedilikle yaşama geçirilmelidir. Devlet ve sanayi kesimi bölgeye yatırım yapmama tutumunu gözden geçirmeli; bölgenin kalkınması ekonomik ve sosyal açılardan planlanmalı,

kamu etkin bir şekilde devreye girmelidir. Bölgeye yönelik kamu harcamaları ciddi bir şekilde artırılmalıdır. Kamu iktisadi işletmeciliği yaşama geçirilmeli, merkezi bir planlama dahilinde kamu eliyle sanayileşme süreci başlatılmalıdır.

Kalkınma projelerinde rol oynayacak emek ve zengin yer altı kaynaklarının işlenmeden bölge dışına satılması yanlına düşülmelidir, bölge emperyalistlerin iştahını kabartacağı bir pazar alanı olmaksızın çıkarılmalıdır.

Tarımda ve köylülükte düzen değiştirilmeli, toplumsal kalkınma ve adil bölüşüm için toprak mülkiyeti yeniden düzenlenmeli, yeni bir tarım politikası tanımlanmalı, küçük üreticiye destek sağlanmalı, toprak ve tarım reformu yapılmalıdır. Tarımsal sulama için gerekli planlama ve kaynak transferi yapılmalıdır.

Tarımdaki mevcut dönüşüm sonucu oluşan işsizliğin önlenmesi için ek önlemler alınmalı, işsizliğin yaygın olduğu bölgede istihdama yönelik özel kamu yatırımları yapılmalıdır.

Zorunlu göçlere maruz kalan köylülerin ön koşulsuz olarak köylerine geri dönüşleri ve üretim sürecine dâhil olmaları sağlanmalı, boşaltılmış köyler ve sınır boyunca mayınlanmış bölgeler temizlenerek organik tarıma açılmalı, çayır-mera alanları oluşturulmalı, hayvancılık teşvik edilmelidir.

GAP Projesi'nin ürettiği katma değer, projenin bitirilmesi için kullanılmalıdır.

Bölgede yaşayan yurttaşların eğitim hizmetlerinden eşit bir şekilde yararlanması sağlanmalı, okur-yazar oranı yükseltilmeli, cinsiyet ayrımcılığının üstüne gidilmelidir.

Bunun ardından TMMOB, Yönetmelikte belirtilen çeşitli konular nedeniyle yürütmenin durdurulması ve iptal istemiyle Danıştay'a dava açmıştır. Danıştay 10. Daire'de görülen 2004/6075 esas No ve 2006/2159 karar No'lu dava, Danıştay'ın Yönetmeliğin 4. maddesindeki "iş güvenliği uzmanı" tanımının ve 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ve 16. maddelerinin iptaline karar vermesiyle sonuçlanmıştır. Yönetmeliğin hayati maddelerinin iptal edilmesi üzerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı daha önce de birkaç kez uygulamasını ötelediği Yönetmeliğin uygulamasını ortadan kaldırmıştır.

Ancak AKP iktidarının yargı kararlarına karşı gösterdiği tavır, bu Yönetmeliğin iptali karşısında da sürdürülmüş ve 2008 yılında çıkartılan "5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile Danıştay'ın iptal kararının dayandığı gerekçeler ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır.

İktidarın bu konuda içinde olduğu kafa karışıklığı, çapraşık adımları beraber atmaya çalışması hususunda kendisini göstermektedir. Bu bağlamda arka arkaya atılan adımlara göz atmakta fayda vardır. Önce "İş Sağlığı Güvenliği Kanunu Tasarısı" ortaya sürülmüş, ardından iş sağlığı güvenliği tüzüğü Danıştay'a gönderilmiştir. Sonrasında, konuyla ilgili bu adımlar atılmamış gibi, "İşyeri Sağlık Güvenlik Birimleri'ne İlişkin Yönetmelik" 15 Ağustos 2009 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ancak, iş sağlığı güvenliği alanında temel düzenlemelerin başlıcası, iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin temel yaklaşımları barındırması gereken ve Bakanlıkça hukuka uygun düzenlenmediği için Danıştay tarafından iptal edilmiş olan "İş Sağlığı Güvenliği Yönetmeliği"nin yerine konulacak bir düzenlemedir. Bu yapılmadan yapılan düzenlemelerin birçok yönü askıda kalmaktadır.

Bakanlık, 23 Haziran 2006 tarihinde Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi'nin kararıyla Bakanlık bünyesinde kurulan ve o tarihten bu yana TMMOB'nin de içinde bulunduğu 12 kurumun iş sağlığı ve güvenliği konusundaki çalışmalarını ciddiye almadığını, demokratik katılım adı altında kurumları oyaladığını, 15 Ağustos'ta yayımladığı yönetmelikle ortaya koymuştur.

Yönetmelik, sanayiden sayılan ve devamlı 50 işçi çalıştıran iş yerlerini kapsamaktadır. Oysa SSK 2007 yılı kayıtlarına göre 50 veya daha fazla işçi çalıştıran iş yeri sayısı 21 bin 217 iken, 50'nin altında işçi çalıştıran iş yeri sayısı 1 milyon 95 bin 421'dir. 2007 yılında SSK istatistiklerinde yer alan 80 bin 602 iş kazasından 49 bin 549'u 50'nin altında işçi çalıştıran iş yerlerinde meydana gelmiştir. 50'nin altında işçi çalıştıran iş yerlerinin iş güvenliği mühendisliği ve iş yeri hekimliği hizmetlerinden yararlanmaması; iş kazaları ile meslek hastalıklarının engellenmemesi ve işçilerin hayatlarını

kaybetmeye devam etmesi anlamına gelmektedir. Bu iş yerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri, sanayi bölgelerinde oluşturulacak "ortak sağlık ve güvenlik birimleri" aracılığıyla ulaştırılmalıdır.

Yönetmelik'te iş yeri sağlık güvenlik biriminin sanayiden sayılan iş yerlerinde kurulması hükmü bulunmaktadır. Oysa otel, hastane, hipermarket, katı atık toplama, havaalanı yer hizmetleri gibi iş yerlerinde ve faaliyetlerde sağlık ve güvenlik yönünden önemli riskler bulunmakta olup, bu tür iş yerlerinde de iş yeri sağlık güvenlik birimi olmak zorundadır.

Ortaya çıkan veriler ülkemizde iş sağlığı ve güvenliğine çok daha fazla önem verilmesi gerekliliğine işaret ederken, yeni yönetmelik ve yapılan düzenlemeler hizmetin özelleştirilmesinin ya da işverenden ücret alan uzmanlarca yapılmasının çalışanların güvenliğinin sağlanmasına hizmet etmeyeceğini, çözüm getirmekten çok sorun yaratacağını göstermektedir.

Bu Yönetmelik, mühendis ve mimarlar yönünden kabul edilemez bir düzenlemedir. İş güvenliği alanı bir mühendislik alanı olmasına karşın, söz konusu yönetmeliğe göre meslek lisesi ve yüksekokul düzeyinde eğitim görmüş tekniker ve teknisyenler iş güvenliği uzmanı olabilmektedir. Elbette ki tüm mühendislik alanlarında olduğu gibi iş güvenliği alanında da yürütülecek çalışmaların mühendis ve diğer teknik elemanlardan oluşan bir teknik ekibin iş birliği ile yapılması gerekmektedir. Ancak mühendis ve teknik elemanların eğitimleri de, üretim sürecindeki konuları da birbirlerinden farklıdır. Aynı hizmetin hem mühendis hem de teknik eleman tarafından yerine getirilmesi iş güvenliğinin sağlanmasının bir mühendislik bilgisi gerektirdiği gerçeğine aykırıdır.

Bu bağlamda iş güvenliği uzmanı olabilecek meslek disiplinlerinin geniş tutulması nedeniyle yapılması gereken denetimlerin önünde engeller çıkarılmıştır. Mühendislerin üyesi olduğu meslek odalarından "Serbest Müşavirlik Mühendislik" belgesi olarak iş güvenliği hizmetini gerçekleştirmesi sağlanmalıdır. Bu durumda denetimlerinin de hâlihazırda bu alanda yasalarca tanımlanmış yetkisi bulunan odalarca yapılması sağlanabilir ve bugüne kadar eksik kalan gözetim ve denetim faaliyetlerine gereken önem verilebilir.

Yeni Yönetmelikte, eğitim verme yetkisi yalnızca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütleri ile sınırlı kalmamakta, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun yetkilendirdiği kuruluşlara da iş güvenliği mühendisi yetiştirme yetkisi verilmektedir. Bu durum, iş sağlığı ve güvenliği alanının piyasalaştırılmak istendiğinin açık bir kanıtıdır.

Eski yönetmelikte ilgili bakanlıkta görev yapmamış olanlara sertifika verilmesi mümkün olmasına rağmen,

bu kişilere şu an sadece C sınıfı sertifika verilebilecektir. Yeni Yönetmelik ile iş müfettişleri ve genel müdürlükte görev yapmış olan iş güvenliği uzmanlarına tanınan eğitime katılmaksızın sertifika alma hakkının sektörde iş güvenliği uzmanı olarak çalışmakta olan mühendisler tarafından tanınmadığı görülmektedir.

Yeni Yönetmelik, ilgili bakanlıkta sadece 3 yıl müfettişlik yapmış olmayı iş yerlerinde "iş güvenliği uzmanı" olmak için yeterli görürken, iş yerlerinde bundan önce uzun yıllar çalışmış olan mühendislerin bilgi birikimini yok saymakta, bu kişilerin 220 saatlik bir eğitimden sonra "az tehlikeli" iş yerlerinden başlayarak hizmet vermeye başlamalarını ve en erken 7 yıl sonra bir iş müfettişinin bilgi seviyesine ulaşacaklarını öngörmektedir. İş kazalarının ve meslek hastalıklarının önüne geçilebilmesi için bu alanda görev yapacak mühendislerin bilgi birikimi ve tecrübelerine ilişkin bir ölçüt konulması gereklidir. Ancak Odamızca Resmi Gazete'de yayımlatılan yönetmelikler çerçevesinde eğitime tabi tutulmuş ve belgelendirilmiş üyelerimizin bilgi birikimlerinin ve almış oldukları yetki belgelerinin yok sayılması kabul edilemez bir durumdur.

Yönetmelik, bir uzmanın birden fazla iş yerinde danışmanlık hizmeti vermesini öngörmektedir. Oysa

yaşanan iş kazaları ve meslek hastalıkları, iş yerlerinde tam zamanlı bir iş güvenliği uzmanı ihtiyacını zorunlu kılmaktadır. Bununla birlikte iş güvenliği uzmanının ücretini işverenden alması, bağımsız davranması konusunda engel olacaktır. Bu konuda, ücretinin işverenlerden kesilecek primlerle karşılanacağı bir mekanizmanın oluşturulması gerekmektedir.

İş sağlığı ve güvenliği konusunda TMMOB ve Odamızın görüş ve uyarıları dikkate alınmalı, "iş güvensizliği"ni daha da arttıracak düzenlemelere bir an önce son verilmelidir.

İşçilerin ve çalışanların ancak iş sağlığı ve güvenliği sürecinin içine doğrudan katılımının sağlanması ile güvenli ve sağlıklı bir iş yeri ortamının yaratılmasının mümkün olduğu unutulmamalıdır.

"İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri İle Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik" hükümlerinin iptali için gerekli hukuksal girişimin tarafımızca yapılacağını kamuoyunun bilgisine sunarız.

3 Eylül 2009

Ali Ekber ÇAKAR

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu Sekreteri

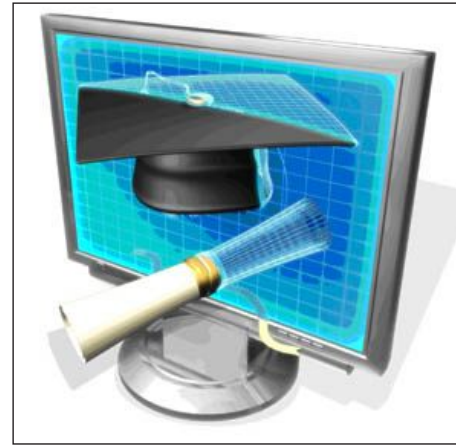
YÖK ÖNEMLİ BİR YANLIŞTAN GERİ DÖNMELİ: "UZAKTAN EĞİTİM" İLE MÜHENDİS YETİŞTİRİLEMEZ!

Geçen yıl ÖSYM ek yerleştirme kılavuzlarında görüldüğü gibi, endüstri mühendisliği eğitim programının piyasalaştırılmasının yeni bir biçimi olan "uzaktan eğitim" uygulamasına örtülü bir şekilde başlanmış; bu yıl ise Sakarya Üniversitesi ve Hoca Ahmet Yesevi Türk Kazak Üniversitesi tarafından bu programlara öğrenci alınmaya başlanmıştır.

Bu uygulamaya göre üniversiteler, bir lisans programına ait eğitim müfredatının sadece yüzde 30'luk bölümünü öğrencilere yüz yüze vermekte, geriye kalan yüzde 70'lik kısım ise uzaktan eğitim araçları kullanılarak öğrencilere aktarılmaktadır. Örgün öğretim programları varken üniversite eğitimini öğrenciye "uzaktan" ve "herhangi bir araç ile ulaştırmak" karşılığında ise yüksek eğitim ücretleri talep etmek şeklindeki uygulama, eğitim sürecinin içinin boşaltılması ve bir alış-veriş sürecine dönüşmesini amaçlayan piyasacı bir yaklaşımdır.

Teknolojik gelişmenin ulaştığı nokta elbette ki yadsınamaz ve yeni eğitim-öğretim araçları kullanılarak öğrenme süreci daha verimli hale getirilebilir. Fakat yöntem ile mühendis ve dolayısıyla "Endüstri Mühendisleri" yetiştirilemez.

2009 ÖSYM verilerine göre ikisi "Uzaktan Eğitim" programı olmak üzere "Endüstri Mühendisliği" programı sayısı 112'dir. Uzaktan Eğitim Endüstri Mühendisliği programlarının kontenjanları tamamen dolmuştur. Çünkü bu programlarda vakıf üniversitesi

harç ücretlerine kıyasla daha düşük eğitim ücretleri talep edilmekte ve çok daha az çaba ile mühendislik diploması edinilmesine izin verilmektedir. Diğer yandan uzaktan eğitim dışında toplam kontenjan sayısı 4 bin 192 öğrenci iken bu programlara yerleştirilen öğrenci sayısı 3 bin 648 olmuş, toplam kontenjanın yüzde 13'lük kısmı boş kalmıştır. Bu durum "uzaktan eğitime" ihtiyaç olmadığını açık bir kanıttır.

Mühendislik eğitimi, eğitimi veren kişi ve eğitimi alanların yüz yüze, karşılıklı etkileşim içinde olduğu, öğrenme anında soru-cevap mekanizmasının çalıştığı ve diğer öğrencilerin de katkılarının alındığı, bilginin

paylaşıp birlikte sorgulamanın yapıldığı derslik ve laboratuvarlarda gerçekleştirilmelidir. Bu eğitim süreci teknolojinin getirdiği yeni olanaklarla zenginleştirilebilir. Ancak eğitim müfredatının yalnızca yüzde 30'unun haftada sadece iki gün yüz yüze verildiği bir eğitim modeli, ne uluslararası düzeyde mühendislik eğitiminde kullanılan klasik eğitim modeli ne de probleme dayalı öğrenme modeli olan aktif eğitim modeli ile uyusmaktadır. Uzaktan eğitim yaygın olarak çeşitli konularda sertifika vermek amacı ile yürütülen en az kaynak (eğitici, derslik, enerji vd.) kullanımlı ve fakat en çok kazanç eğilimli bir eğitim modelidir.

Tüm dünyada kabul gördüğü gibi mühendislik eğitimi sadece teoriye değil, uygulamaya da dayanmaktadır. Bu gerçekten hareketle soruyoruz: Uzaktan eğitim ile öğrenciye tek yönlü yüklenen teorik bilgiler

nasıl ve ne şekilde pratik ile buluşacak, bilimsel öğrenme süreci ne şekilde tamamlanacaktır?

TMMOB Makina Mühendisleri Odası endüstri mühendisliği eğitimine ilişkin görüşlerini kamuoyuna sunmak, yasal zeminde endüstri mühendisliği mesleğinin onurunu ve çıkarlarını korumak kararlılığındadır. MMO olarak YÖK'ü uyarıyoruz: Uzaktan eğitim ile mühendis yetiştirilemez! Uzaktan eğitim endüstri mühendisliği programları kapatılmalı, bu yanlıştan en kısa sürede dönülmelidir.

9 Eylül 2009

Emin KORAMAZ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

OKUL SERVİS ARAÇLARI HİZMET YÖNETMELİĞİ'NDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER TEKNİK STANDARTLARI DIŞLAMAKTADIR

Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikler, bilimsel-teknik gerekliliklerin çok gerisinde ve ilgili diğer yönetmeliklerdeki standartları dışladığı için Odamızca hukuki girişimde bulunulacaktır.

"Trafik kazası" görünümündeki cinayetlere yol açılmaması için Yönetmelik hemen değiştirilerek araç yaşı üst sınırı 10 olmalı, rehber personel ve sürücüler teknik eğitimden geçirilmeli ve psikoteknik yeterliliğe haiz olmaları sağlanmalıdır.

'Doğru'ya 12'nci Değişiklikte de Ulaşılamadı

21 Mayıs 1992'de Resmi Gazete'de yayımlanan Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği'nde bugüne dek 12 kez değişiklik yapılmış ve bu "hizmet" bir yap-boza dönüştürülmüştür. Yönetmelik son halini 17 Eylül 2009'da almıştır. Bu tarihte yapılan değişikliklerle; servis araçlarının en fazla 12 olabildiği yaş 20'ye yükseltilmiş, rehber personel yaşındaki alt sınır 22'den 20'ye, eğitim düzeyi de lise mezunundan ilkököl mezununa düşürülmüştür.

Yine 17 Eylül 2009 tarihinde yapılan değişikliklerle taşıtların yaşı, emniyet kemeri bulundurma zorunluluğu, rehber personel bulundurma zorunluluğu, yetkili mercilerce belirlenen okul servis ücretlerine uyma zorunluluğu, zorunlu hallerde servis ücretinin iadesi, Yönetmelik'e aykırı davranışlarda şikayet müessesesi gibi hükümlerin taşınması eğitim açısından yürürlük tarihi 1 Ocak 2010'dan, 1 Temmuz 2010 tarihine ertelenmiştir.

Yönetmelik İlgili Diğer Yönetmeliklerdeki Standartlardan Yoksun

Bilindiği gibi teknolojideki gelişmeler yolcu taşımada kullanılan taşıtlara da yansımakta ve her

geçen gün sürüş, fren, viraj güvenliği daha iyi, daha konforlu, daha az yakıt tüketen araçlar üretilmektedir. Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikler bu açıdan oldukça sorunlu ve yanlıştır.

Konuyla ilgili diğer yönetmelikler incelendiğinde okul servisi olarak kullanılacak bir aracın trafik güvenliği ve yolcu emniyeti açısından taşınması gereken özellikler belirlenmiştir. Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği, "Okul servis aracı; Araçların İmal Tadil ve Montajı (AİTM) hakkındaki yönetmelik hükümlerine uygun olmalıdır" hükmünü içermektedir.

Gönderme yapılan AİTM Yönetmeliği'nde, okul servis araçlarında her koltuk için Motorlu Araçların Emniyet Kemerleri ve Bağlama Sistemleri ile İlgili Tip

Onayı Yönetmeliği 77/541/AT veya ECE-R-16 sayılı Regülasyona uygun en az iki noktali otomatik emniyet kemeri bulundurulması zorunlu tutulmuştur. Zira eski araçlarda emniyet kemeri uygulaması için uygun koltuk ve gövde bağlantıları bulunmamakta; birçok araçta yasak savma mantığı ile yapılmış bağlantılar ve uygun olmayan emniyet kemerleri kullanılmaktadır.

AİTM Yönetmeliği'nde ayrıca "Okul servis araçlarında aracın kararlılık, devrilme ve dayanımı gibi özellikleriyle ilgili olarak 2001/85/AT Yönetmeliği'nde belirtilen hususları sağlamalıdır" denilmektedir. Ancak 20 yaş üst sınırındaki araçlar, "Kararlılık, Devrilme ve Dayanım Deneyleri"ne teknik anlamda uygunluk sağlayabilecek durumda değildir. AB standartlarına gönderme yapan AİTM Yönetmeliği'nde belirtilen bu şartları 20 yaş üst sınırındaki araçların sağlayamayacağı açıklar.

Büyükşehir Belediyesi Yönetmelikleri ile şehir içi yolcu taşımacılığında kullanılan minibüs ve otobüsler için dahi 5 ve 15 gibi yaş şartları getirilirken okul servisleri için 20 yaş uygulamasına geçilmesi teknik açıdan çok geri bir adım anlamına gelmektedir.

Öyle ki, çocuklarımızı taşıma izni verilebilecek 20 yaşa kadarki eski servis araçlarının çoğunun frenlerinde ABS (Anti-Blokaj Sistemi) bulunmamaktadır. Oysa ABS'nin trafik güvenliği açısından yararlarının ne olduğu bilinmektedir ve bu nedenle 2004 Temmuz ayından itibaren ithal veya imal edilen okul servislerinin de dahil olduğu M2 sınıfı minibüs ve M3 sınıfı midibüs /otobüs araçlarında zorunlu tutulmuştur. Bugün AB mevzuatlarında ABS'den sonra ESP'nin (Elektronik Stabilite Programı) zorunlu olması tartışılmakta ve insan taşımacılığında yönelim ESP'li araçlara doğru kaymaktadır. Aynı biçimde direksiyon sisteminde de benzer teknolojik yenilikler ile yüksek sürüş, viraj güvenliği ve konforu araçlarda aranırken ülkemizde teknik olarak daha geri ve güvenlik donanımları zayıf olan araçlara okul servisi izninin verilmesi çok geri bir adımdır.

Kıscası AİTM Yönetmeliği'ne gönderme yapan Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği söz konusu gereklilikleri içermeyerek kendi içinde açık bir çelişkiye düşmektedir.

Yaşlı Araçlar Trafik Güvenliği ve Haksız Rekabet Sorunu Yaratıyor

2008 yılı itibarıyla trafiğe kayıtlı minibüslerin yüzde 44'ü (164 bin 330 adet) 12 yaş, yüzde 32'si (120 bin 705

adet) ise 15 yaş üzerindedir ki okul servis araçları bu minibüslerin içinde yer almaktadır. Yaşlı araçların 0-12 yaş arası taşıtlara oranla teknik dezavantajları oldukça fazladır. Yaşlı araçların motor, vites kutusu, diferansiyel gibi güç üreten ve aktaran elemanları ile şasi, frenleri direksiyon sistemi, elektrik sistemi gibi aksamalarının ve yolcu bölmelerine ait döşemeler, koltuklar ile ısıtma-soğutma sistemleri, çok daha eski teknolojilere ve standartlara göre üretilmiş, malzeme yorulmasından dolayı yıpranmış, etkinlik ve verimleri azalmıştır.

Ayrıca eski araçlar yetkili servislere gitmemekte, uygun yedek parça kullanmamakta (bununla ilgili bir kontrol bulunmamaktadır) ve 10 yıldan sonra orijinal yedek parçaların tedarik zorunluluğunun ortadan kalkması gibi güvenlik dezavantajları oluşturmaktadır. Diğer yandan bu değişiklik ile kullanılmaz durumda olan birçok kamyonet veya van bazlı araç, uygunsuz ve denetimsiz şekilde koltuklandırılıp piyasaya geri gelecek, standartlara uygun araçlar ile haksız bir rekabet ortamı oluşacaktır.

Araç Rehber Personelinde Niteliksizlik Teşvik Ediliyor

Son yapılan değişiklikle okul servis araçlarında görevlendirilecek rehber personelin eğitiminin, üstlenilen sorumluluk düzeyine uygun olması gereğinin aksine, lise mezunluğundan ilköğretim mezuniyetine doğru bir gerileme söz konusudur. Okul öncesi ve ilköğretim dönemindeki çocuklarımızın vasıfsız ve eğitimsiz ve dolayısıyla gerçekte "rehber" olamayacak bir düzeye indirilmesi çok yanlış bir uygulama olacaktır.

Sürücülerin Teknik ve Bilimsel Eğitim Yönü Sorunlu

Diğer yandan araç sürücülerinin teknik ve bilimsel eğitim sorunları da önem taşımaktadır. Farklı yıllarda okul servis aracı sürücülerine yönelik yapılan psikoteknik araştırmalarda "sürücülerin beşte birinin Trafik Agresyon Testi'ne göre kesinlikle servis şoförlüğü yapamayacağı; üçte ikisinin kural ihlali yapma potansiyelinin yüksek olduğu ve rehabilitasyona tabi tutulması gerektiği; üçte birinin arkadaki çocukları kontrol edemediği; üçte ikisinin ise tehlikeli biçimde araç kullandığı" tespit edilmiştir.

2007 yılı trafik ceza istatistiklerine göre de 29 bin 310 okul servis aracı sürücüsü hakkında cezai işlem uygulanmıştır. Bu rakam hem cezai işlem uygulanan diğer araçlar arasında hem de tüm servis araçları arasında ciddi bir oran oluşturmaktadır.

Emniyet Genel Müdürlüğü verilerine göre 2008 yılında (okul servis araçları olarak da kullanılan) minibüslerin (toplam sayısı 383 bin 548 adettir) karıştığı kaza sayısı 42 bin 729 ile otomobil ve kamyonetlerden sonra üçüncü sırada gelmektedir.

Araç Yakıt Teknolojisi İle Çevre/Hava Kirliliği Sorunları İççe

Araçların yaşı ile araç-yakıt teknolojisi, araçların yakıt tüketimi ve dolayısıyla emisyonu belirleyen iki

önemli faktördür. Bu noktada yaşlı araçların çevre kirliliğine katkısı büyüktür. Araçlar yaşlandıkça daha fazla yakıt tüketir ve egzozdan daha fazla partikül madde ve diğer kirleticileri soluduğumuz havaya atarlar. Araçların 20 yıl önceki standartlarda olacağı düşünülürse, bu araçların yaratacağı sera gazı salınımı ve kirlilik, yeni araçlardan yüzde 80 daha fazla olacaktır.

Sonuç ve Öneriler

Toplu taşımacılığın çok zayıf olduğu Türkiye’de gerek özelleştirme politikaları gerekse her şeye "ticari kâr" gözüyle bakılması bir servis araçları sorunu yaratmıştır. 20 yaşındaki araçlar için hurda indirimi uygulaması dahi gündemdeyken çocuklarımıza hurdaya ayrılması gereken araçlarla taşınmalarını reva gören bu düzenlemeler derhal geri çekilmelidir. Okulların açıldığı şu günlerde yönetmelik derhal iptal edilmeli, yukarıda belirttiğimiz bilimsel-teknik gerekliliklerle birlikte 10 yaş üstü araçlara sigorta yapılmadığı da gözetilerek, yeni bir yönetmelik ile araçlara 10 yaş üst sınırı getirilmeli, rehberler ve sürücülerde aranacak özellikler geliştirilmeli ve temel eğitim koşulu getirilmelidir.

Okul servis araçlarının sahip olması gereken özellikler üretim aşamasında dikkate alınmalı, TSE tarafından okul servis aracı standardı belirlenerek tek tip hale getirilmelidir.

Servis aracı şartlarını sağlayan araçlara İl Trafik Komisyonları tarafından izin verilmelidir.

Ülke çapında yapılacak bir araştırma ile gerek duyulan okul servis aracı sayısı 2-3 yılda bir belirlenmeli, tahditli plaka uygulaması yaygınlaştırılmalıdır.

Yukarıda belirtilen şartların yerine getirilmesi koşuluyla tüm okul servis araçlarını denetlemeye hazır olduğumuzu belirtir, yetkili kurumları bir kez daha önemle uyarırız.

Çocuklarımızın taşınmasında emniyeti tehlikeye düşüreceği açık olan söz konusu yönetmelik değişikliklerinin iptaline ilişkin Oda olarak gerekli hukuki girişimlerde bulunacağımızı kamuoyuna duyururuz.

Ali Ekber ÇAKAR

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Sekreteri

XI. OTOMOTİV SEMPOZYUMU "KALIPÇILIK VE TASARIM" SONUÇ BİLDİRGESİ AÇIKLANDI

TMMOB Makina Mühendisleri Odası'nca 1984 yılından bu yana çeyrek asırdır düzenlenen 10 ayrı sempozyumun ardından, 8-9 Mayıs 2009 tarihlerinde Bursa TÜYAP Fuar Merkezi'nde gerçekleştirilen 11. Otomotiv Sempozyumu, kapitalizmin yaşadığı en büyük krizlerden birinin ortasında toplanmıştır.

Bursa Şubemiz yürütücülüğünde "Kalıplılık ve Tasarım" ana teması ile gerçekleştirilen ve Otomotiv Sanayii Derneği (OSD), Taşıt Araçları Yan Sanayii Derneği (TAYSAD), Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), sektörel kuruluşların temsilcileri, uzmanlar ve akademisyenlerin katıldığı sempozyum, sektörde faaliyet gösteren birçok kurum ve kuruluş tarafından desteklenmiştir.

Sempozyumda; "Ülke Sanayisinin Genel Durumu" konusunda bir değerlendirme oturumu, "Küresel Krizin Türk Otomotiv Sektörüne Güncel, Orta ve Uzun Dönemdeki Etkileri ve Alınabilecek Önlemler" konulu bir panel ve "Otomotiv Sempozyumunun Dünü" konulu bir sunum yapılmıştır. Ayrıca, "Rekabet Öncesi İş Birlikleri", "Türkiye'de Otomotiv Kalıplılığı, Gelişimi ve Sorunları", "Avrupa ve Dünya Kalıplılığı", "Yeni Malzemeler ve Uygulamaları", "Otomotiv Çalışanlarının Çalışma Koşulları, İş Güvencesi, Sektörün Dünü ve Geleceğine Yönelik Beklentileri", "Kalıplılıkta Yeni Teknolojiler ve Yaklaşımlar", "Kalıplılık ve Tasarımda Bilgisayar Destekli Uygulamalar", "Kalıplılık, Üretim ve Mühendislik", "Otomotiv ve Mühendislik" ile "Yeni

Teknolojiler, Hibrit, Hidrojen Yakıtlı Otomobiller" konu başlıkları altında düzenlenen 3'ü paralel, 13 oturumda 25 bildiri sunulmuş, 6 farklı panel gerçekleştirilmiştir. Sempozyumu 168'i kayıtlı delege olmak üzere, 493 kişi izlemiştir.

2008 yılının ortalarından itibaren önce ABD'de, daha sonra Avrupa'da öncelikle finans sektörünün çökmesi ile başlayan küresel ekonomik kriz, hızla reel sektörlere yayılmıştır. Bu bağlamda ihracatının yarısından fazlasını AB ülkelerine yapan Türkiye; küresel krizin kendisini teğet geçmesi bir yana krizden en çok etkilenen ülkelerden biri olmuş, 2008 Ağustos ayından sonra gerileyen sanayi üretimi, yılın ilk aylarında yüzde 24'e varan azalış ile yüksek bir noktaya ulaşmış, motorlu kara taşıtları sanayi tüm sanayi ürünleri içinde yüzde 59 ile en büyük düşüşü yaşamıştır. Sempozyumun gerçekleştiği tarihten önceki iç ve dış ekonomik gelişmeler, otomotiv sektörünü yakından etkilemiştir. Başka bir deyişle, ekonomik krizde otomotiv sanayi ve onun çalışanları büyük bedel ödemiştir.

Ülke sanayisi ve en yakıcı olarak da otomotiv sektörü üretim, yatırım, istihdam, kapasite kullanımı ve talep alanlarında daralma şeklinde krizden ciddi olarak etkilenirken, Türkiye aşırı iç-dış borçlanma, ekonomik küçülme ve işsizlikte dünya ikinciliğinde somutlanan bu kriz ile çalkalanmaktadır. Kriz emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimlerin yaşam standardını geriletmiş, işten atılmalar, zorunlu izinler, ücret kesintileri

olabildiğince artmış, işini kaybetmeyenler açısından ekstra mesai ve ek çalıştırma yöntemleri devreye sokulmuş, eksik iş gücü mühendisler ve çalışanların omuzlarına yüklenmiştir.

Türkiye'nin otomotiv üretiminde ihracatın payının yüksekliği aslında birçok sorunun üstünü örtmüştür. Devrim otomobilinin yapımıyla ülkemiz mühendisliğinin yakaladığı başarının devamı getirilememiş; otomotiv sanayisi dışa bağımlı olarak gelişmiştir. 1990'lardan itibaren üretici firmalar motor aktarma organları, elektronik, hidrolik ve pnömatikte temel ürünlerde yerli üretimden vazgeçip ithalata yönelmiş ve bugün ham madde ve yardımcı maddeler dahil dış girdi oranı yüzde 79'u bulmuştur. Türkiye ihracatının ana pazarı olan AB ülkelerinde talebin krizle birlikte hızla azalması, gerçekte sektörün yaşadığı derin bunalımın başlıca nedenidir. Çünkü ihracatta, katma değer açısından iş gücü dışında AR-GE ve inovasyona dayalı bir katkı söz konusu değildir.

Dünya otomotiv sanayisinde kapasite fazlası vardır ve özellikle kriz dönemlerinde ana üreticiler, aldıkları devlet teşviklerinin sonucu olarak, fason üretim yaptırdıkları ülkelere üretimlerini kısıp kendi ülkelerine kaydırmaktadırlar. Bu durumdan ülkemiz otomotiv sanayisi zarar görmektedir. Dolayısıyla küresel şirketlerin maliyetleri aşağı çekebileceği, Türkiye'deki teknoloji ve ölçekten kaynaklanan nedenlerle üretim tesislerinin başka ülkelere kaydırılmasının söz konusu olabileceği gözlemlenir.

Türkiye, kurulu üretim kapasitesi 1,5 milyon araç/yıl olmasına karşın, 2008 yılında 1 milyon 147 bin 110 adet motorlu araç üretmiş ve bunun yüzde 80'i ihraç edilmiştir. İhraç edilen araçların bedeli 24,7 milyar ABD dolarıdır. Otomobil, ulaştığı hacimle Türkiye'nin bir numaralı üretim ve ihraç sektörüdür. Dünyaya paralel olarak Türkiye'de 2008 yılında başlayan daralma 2009'da da sürmüş, bu yılın Ocak-Nisan döneminde toplam otomotiv üretimi yüzde 54, ihracat ise yüzde 55 azalmıştır. İç piyasanın yüzde 68'i ithal otomobiller tarafından paylaşılmıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı 2008 yılı sonları ve 2009 yılı başlarında Türkiye'deki otomotiv üreticilerinde 2 aylık üretim durdurmaları meydana gelmiş; Türkiye'de tarihi işsizlik rekorları kırılırken, sektörde işsizlik oranı mühendisler de dahil olmak üzere yüzde 20'lere ulaşmıştır. Bu yakıcı gerçekler karşısında hükümet krizin Türkiye'yi teğet geçeceği söyleminden vazgeçmiş, önce kısa çalışma ödeneğini, bilahare ÖTV indirimlerini önlem olarak sunmuştur. Ancak bu gibi önlemler pansuman tarzı yarar sağlamanın ötesine geçememektedir. Diğer yandan üretimi durdurma, işten çıkarma vb. olguların masaya yatırılması, çalışanların haklarını kesin güvenceye alacak şekilde hukuki düzenlemelere gidilmesi ve istihdamın korunması sosyal bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır.

11. OTOMOTİV SEMPOZYUMU
KALIPÇILIK ve TASARIM

8-9 Mayıs 2009
Türap - Yalova Yolu / Bursa

İletişim:
TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi
Büyükdere Mahallesi İsmet Yolu No: 200 B Blok Kat: / BURSA
Tel: 0 224 443 52 10 Fax: 0 224 443 52 12
otomotiv@mimo.org.tr
http://otomotiv.mmo.org.tr

Çalışanların iş güvencelerinin korunması, uzun vadeli düşünüldüğünde çalıştıkları şirketlerin deneyim ve bilgi birikimlerinin kaybolmaması ülkemiz otomotiv sanayi açısından hayati bir öneme sahiptir.

Odamız kamuoyuna olan sorumluluğunun bilinciyle, benzer etkinliklerinde olduğu gibi sempozyumumuzun bilim ve teknolojinin ışığında etkin bir tartışma ortamı yaratarak, önemli bir platform oluşturduğu düşüncesindedir. Bu bağlamda etkinlik boyunca yapılan tartışmalarla elde edilen aşağıdaki hususların kamuoyunun bilgisine sunulmasına karar verilmiştir.

► Ülkemizin kaynakları küresel güçlerin baskısından bağımsız bir şekilde değerlendirilerek bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE ve inovasyona ağırlık veren, yerli yatırımcıyı özendirilen ve koruyan, devletin ekonomideki yönlendiriciliğini artıran, dış girdilere bağımlı olmayan, öznesine sosyal devlet anlayışını oturtan, istihdam odaklı ve planlı bir kalkınmayı öngören politikalar uygulanmalıdır.

► Ülke otomotiv sanayinin gelişmesi için özellikle AR-GE ve altyapı tesislerinde, firmalar arasında rekabet öncesi iş birlikleri teşvik edilmeli, devlet bu konuda yönlendirici olarak kıt kaynakların ortak değerlendirilmesini sağlamalıdır. Bu noktada Sempozyumun ana teması olarak belirlenen ve şu ana kadar ana sanayilerin yönlendirmesi ile gelişen kalıpcılık; gelişmeye açık, devlet tarafından desteklenerek güçlendirilmesi gerekli bir sektördür.

► Kalıplılık sektörü, iç ve dış pazarların ihtiyaçlarını karşılayabilecek bilgi ve deneyime sahiptir, ancak sektöre yeterli güven ve desteğin sağlanması gerekmektedir.

► Türkiye'de ulusal markaların azlığı ülkemiz için çok ciddi bir risktir. Bu noktada, otomotiv sanayisini Türkiye'de sürekli kılmanın yolu sadece üretim merkezi olmaktan çıkarak tasarım, AR-GE ve üretim merkezi haline gelmek, öte yandan ulusal bir programla bir vizyon yaratarak Türkiye'nin kendi otomotiv sanayisini kurmasını ve geliştirmesini sağlamaktır. Otomotiv sektörü için bu yönde stratejik ulusal planlama yapılmalıdır.

► Tasarım geliştirmeye yönelik AR-GE faaliyetlerine desteğin yan sanayi ve KOBİ'lere de ciddi biçimde yayılması, özellikle yan sanayide kalıp tasarımlarına öncelik verilmesi; ana sanayinin yan sanayinin iş gücü ve yatırım maliyetlerini paylaşması; yeni projelerde üretim öncesi tasarım-geliştirme-prototip-kalıp safhalarında yerli üretimin egemen kılınması; kalifiye eleman, mühendis istihdamı ve AR-GE çalışmalarını özendirici kredi ve teşvik uygulamalarının gündeme alınması sağlanmalıdır.

► Türkiye'nin AR-GE merkezi olması düşüncesi, kuşkusuz Türkiye'de otomotiv sanayisinin kalıcılığı ve Türkiye'de gerçekleştirilen işlerin niteliğini artırmak açısından son derece önemli ve gereklidir. Ancak ulusal otomotiv sanayisi yeterince geliştirilemezse, üretimde olduğu gibi AR-GE'de de taşeronluk düzeyinde kalınabilir. Önemli olan AR-GE sonucunda ortaya çıkan

fikri ve sinai mülkiyetin ülkemiz firmalarına ait olması, oluşturulan katma değerün ülkemizde kalmasıdır.

► Sektörde rekabet gücü ve katma değer artırılması için ithalata dayalı ana girdilerin yerli kaynaklardan temini amacıyla üretim mekanizmalarının çok güçlü bir şekilde harekete geçirilmesi gerekmektedir.

► İthal araç miktarları devletçe alınacak önlemlerle düşürülmeli ve Türkiye'de üretilen araçlarda yerli katkı oranı yükseltilmelidir. Bu gerekliliklerin yerine getirilmesinin için ekonominin borç kısılcısından kurtarılması, üretimi, yatırımcı, istihdamcı, öz kaynaklara dayalı kalkınmacı bir yönelime girilmesi gerekmektedir.

► Sektörde mühendis istihdam oranı çok düşük bir düzeydedir. Mart ayı itibarıyla sektörde işsizlik, meslektaşlarımızı da kapsar bir şekilde yüzde 20'ye çıkmıştır. Bu noktada önemli bir gerçeğe işaret etmek ve istihdama ilişkin bir uyarıda bulunmak istiyoruz: Metal sektöründeki 500 büyük sanayi kuruluşunda yapılan bir araştırma, çalışanların 1 yıllık çalışma ile 5 yıllık gelirlerini karşılayan değerde bir üretim gerçekleştirdiklerini ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle iflas, üretimi durdurma, üretime ara verme, fazla mesai ücreti ödememe, ücret ödemesini geciktirme, ücret düşürme, izinlerin erken kullanılması ve uzatılması, ücretsiz izin, kısa çalıştırma, erken emeklilik ve işten çıkarma olgularının dürüstçe masaya yatırılması ve istihdamın korunması gerekmektedir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

Makina Mühendisleri Odası 42. Dönem 4. Danışma Kurulu toplantısında şube genel kurullarının startı verildi...

MESLEKİ VE TOPLUMSAL MÜCADELEMİZİ ŞUBE GENEL KURULLARIYLA PEKİŞTİRMELİYİZ

Makina Mühendisleri Odası'nın 42. Dönem dördüncü Danışma Kurulu toplantısı, 11 Ekim 2009 tarihinde 120 kişinin katılımıyla Oda Merkezi'nde yapıldı. Odaya bağlı 18 şubenin genel kurullarından önceki son Danışma Kurulu toplantısında, 10 Ekim 2009 tarihinde Ankara'da yapılan TMMOB Danışma Kurulu toplantısında yaşanan olaylar kınandı. Toplantıda ayrıca gündemdeki Kürt açılımıyla ilgili değerlendirmelerde bulunan Danışma Kurulu üyeleri, birlik ve beraberliğe her zamankinden daha fazla ihtiyaç olduğunu vurgulayarak, şube genel kurullarının bir demokrasi şöleni havasında geçeceğine dair inançlarını dile getirdiler.

Toplantının açılış konuşmasını yapan MMO Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, konuşmasında ülkenin içinde bulunduğu genel durumu değerlendirerek, yaşanan karanlık günlerin aydınlığa çevrilmesine dönük yürüttükleri mesleki ve toplumsal mücadelenin önümüzdeki aylarda yapılacak şube genel kurulları sürecinde pekişmesi gerektiğini işaret etti. "Tarihin üstümüze yüklediği sorumlulukları kavramalı ve

yaşadığımız yılların umutsuzluğunu tersine çevirebilmeliyiz" diyen Koramaz, karanlıkların aydınlıklara çıkmasında, haksızlıkların, adaletsizliklerin, sömürü ve baskıların son bulmasında, tüm emek ve demokrasi güçlerine ve bu gücün içinde örgütlü duruşuyla güven veren Makina Mühendisleri Odası'na ve TMMOB'ye sonsuz ihtiyaç olduğunu savundu.

Emin Koramaz'ın ardından konuşan Oda Yönetim Kurulu Sekreteri Ali Ekber Çakar, Oda'nın 18 aylık çalışmalarını bir sunum eşliğinde anlattı. Ali Ekber Çakar'ın ardından konuşan TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı, bu Danışma Kurulu toplantısının şube genel kurullarının startını verdiğini ifade ederek, IMF ve Dünya Bankası'na direnmenin TMMOB'nin boynunun borcu olduğunu vurguladı. Kürt sorunu hakkında görüşlerini sorulara 1998 yılında düzenlenen "Demokrasi Kurultayı"na bakmalarını söyleyen Soğancı, AKP'nin kendi renginden bir dünya yaratacağını belirtti.

Toplantı; söz alan Danışma Kurulu üyelerinin konuşmalarının ardından Oda Yönetim Kurulu Başkanı

Emin Koramaz'ın yaptığı değerlendirme konuşmasıyla son buldu.

"GENEL KURUL DÖNEMLERİMİZDE İLİŞKİLERİMİZİ PEKİŞTİRMELİYİZ"

Oda Danışma Kurulu toplantısının açılışında konuşan Oda Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, 75 bin üye ve 9 bin 155 öğrenci üyeye ulaşan örgütlülüğün yürüttüğü çalışmaların Çalışma Raporu ile Oda Yönetim Kurulu Sekreteri Ali Ekber Çakar'ın sunumundan genişçe takip edilebileceğini, bu nedenle de ayrıntılara girmeyeceğini ifade ederek, "Ama bütün

emeği geçenler olarak yaptıklarımızdan haklı bir gurur duyabilir, bundan sonra yapacaklarımız için gücümüzden emin olabiliriz" dedi. Odanın bu gücü yalnızca örgütlü üyesinin katkısından ve üyelerinin meslek alanlarındaki çalışmaları ile Oda çalışmalarının kaynaştırılmasından aldığını vurgulayan Koramaz, son olarak Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında Odanın "B Sınıfı Yetki Belgesi" almaya hak kazandığını Danışma Kurulu üyelerine müjdeledi.

Odanın enerji yöneticisi eğitimi düzenleme, enerji etüdü ve verimlilik artırıcı proje hazırlama, proje uygulama ve danışmanlık gibi enerji verimliliği hizmetlerini yürütmek üzere yetkilendirildiğini, Sanayi ve Bina Enerji Yöneticileri Eğitimi düzenlenmesine ilişkin konulardan sorumlu olduğunu açıklayan Koramaz, "Sorumluluklarımıza dair titiz yaklaşımımız bizi meslek alanlarımızda her geçen gün daha saygın ve yetkin bir noktaya taşımakta, Odamız kendisine yeni alanlar açmaya devam etmektedir. Takipçisi olduğumuz gündemlerle kamu vicdanının korunmasının, toplum yaşamının sağlıklı bir şekilde sürmesinin de doğrudan muhatabı olduğumuzu söylemek isterim" diye konuştu.

"Hukuk Dışı Uygulamaların Karşısında Set Oluşturuyoruz"

Ağustos ayı içinde yürürlüğe giren 'İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik' kapsamında insan sağlığı yerine işletmelerin daha fazla kâr hirsını gözetilen düzenlemelerin karşısında olduklarını ve gerekli hukuki işlemleri başlattıklarını ifade eden Emin Koramaz, aynı şekilde geçtiğimiz günlerde Resmi Gazete'de yayımlanan ve çocukların yaşamlarıyla oynayan Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği'ne dönük itirazlarını da yaptıklarını ve dava sürecini başlattıklarını bildirdi. Bu tarz

uygulamaların takipçisi olurken hem halkın yaşam hakkına sahip çıktıklarını hem de bu uygulamaları gerçekleştiren yetkililere ülkenin sahipsiz olmadığını gösterdiklerini dile getiren Koramaz, "Odamız bu sorumluluk bilinciyle toplumdaki yerini her geçen biraz daha saygın kılmakta, hukuk dışı uygulamaların karşısında önemli bir set oluşturmaktadır" dedi.

"TÜİK Verileri Ekonomideki Tahribatı Doğruluyor"

İçinde bulunulan dönemi etkisi altına alan ve ülkede yaşayan, emeğiyle geçinen tüm kesimleri derinden etkileyen ekonomik ve sosyal bunalımın izlerinin ve ağırlığının her geçen gün arttığı bir süreçten hep birlikte geçildiğine dikkat çeken Koramaz şöyle konuştu: "Yeni işsiz orduları, çalışma saatlerinde kesintiler, fabrika kapatma haberleri, üretime ara verme olaylarının karakterize ettiği bu dönemin ekonomideki dağıtıcı etkilerini oldukça derinden hissediyoruz. Sanayi politikalarında kendi bağımsız varlığını koruyamamanın ve dışa bağımlı ekonominin doğal ve net sonucu olan bu tabloda en çok ezilenler, belirttiğim gibi toplumun emeğiyle geçinen kesimleri olmaktadır. TÜİK'in her ay açıkladığı üretim ve çalışma hayatına dönük veriler, ekonomideki bu tahribatı doğrular niteliktedir. On yıllardır ekonomisini kendi dışındaki dinamiklere bağlı olarak sürdüren Türkiye, küresel ekonomik krizin yayıldığı son dönemde de ağır hasarlar almıştır. Ülkemiz ekonomisinin çöküntü görüntüsü sunduğu bu ortamda üretime dayalı sanayi politikalarının ağırlığı her geçen gün biraz daha düşürülmekte, tarımda tahribat yükselmekte, üretici güçlerimizin sırtına yeni kamburlar yüklenmektedir. Krizin imalat sanayisine, istihdama, tüketim ve yatırım harcamalarına yansımaları da katlanarak devam etmektedir. Bunalıma ilişkin makro ekonomik göstergeler, devlet tüketimi hariç; özel tüketim, yatırım, ihracat, ithalat, GSYİH ve net dış kaynak alanlarında bariz gerilemeler yaşandığını göstermektedir. 2009 üçüncü çeyreği sonuçlarına göre ekonomide yüzde 9 oranındaki bir küçülme tablosu hiç de şaşırtıcı sayılmamalıdır."

"Kamçı" Yoksul Halkın Sırtında Şaklıyor

Brüt borç stokunun şu anda 424,7 milyar TL'ye ulaştığını, sermayeye sağlanan ÖTV, KDV indirimleri ve vergi bağışları ile sosyal güvensizlik sisteminin açıkları sonucu bütçe açığının da 63 milyar TL eşiğine gelmek üzere olduğunu vurgulayan Koramaz, borç stokunun milli gelire oranının gelecek yıl yüzde 49'a çıkacağını, sonraki iki yılda ise aynı düzeyin neredeyse korunacağını belirtti. Son bir yılda 1,5 milyona yakın insanın işini kaybettiğini ve birçok yerde ücret kayıplarının çalışanların sırtına binen ek bir yük olduğunu söyleyen Koramaz, öğrenci harçlarından sağlık sistemindeki yeni uygulamalara kadar her şeyin dar gelirli ve yoksul halkın sırtında kamçı gibi şakladığını savundu.

“Siyasi İktidar Seçimlere Dayalı Hesaplar İçinde”

Koramaz, konuşmasında yeni açıklanan ve 2010–2012 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Plan’a da değinerek konu ile ilgili şu açıklamalarda bulundu: “Yeni açıklanan ve 2010-2012 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Plan ile ekonominin küçülme seyri içindeki yönetimi, kamu yönetimi reformu, ‘yönetişim’ modelinin yaygınlaştırılması, kamu rantının paylaşılması, yatırımların finansmanında ‘kamu-özel sektör iş birliği’ modeli uyarınca kamudan özel sektöre kaynak aktarımının artırılması, yerel yönetim hizmet alanlarının daha fazla piyasaya açılması, sağlıkta emekçiler aleyhine düzenlemeler, eğitim politikalarının sermaye tarafından daha fazla belirlenmesi, ek vergilendirme, tarımda tasfiyeyi içeren tarımsal dönüşüm çalışmalarının hızlandırılması; seker üretiminden tamamen, telekomünikasyon ve liman işletmelerinden tedrici çekilmenin sürdürülmesi, kamunun elektrik dağıtımından çekilmesi, Ziraat Bankası hisselerinin satışı, esnek istihdamın yaygınlaştırılması gibi unsurları içermektedir. Bu politikalar, ‘kemer sıkma’ adı altında gündeme gelecek yeni adımlarla birlikte uygulanacaktır. Bütün bunlar göstermektedir ki Türkiye’nin ekonomi yönetimi gerçek bir büyüme ve kalkınma vizyonundan yoksundur. Siyasi iktidar IMF’nin ‘esnek kredi hattı’na dayalı borçlanmalar ve sıcak para girişleri ile günü kurtarma ve seçimlere dayalı hesaplar içindedir.”

“Halkın Borçlandırılmasında Yeni Bir Döneme Girildi”

Bu dönemde dünya çapındaki bunalım sonucu oluşan büyük yıkımın başat sorumluları olan IMF ve Dünya Bankası’nın toplantılarının İstanbul’da gerçekleş-tirildiğini anımsatan Emin Koramaz, tek gerçek amacı daha fazla sömürü ve kâr olan bu toplulukların ülkenin kaynak ve hizmetleri üzerinde kurduğu tahakkümün on yıllar boyunca yeni stand-by anlaşmalarında ve kredilendirme politikalarında kendini bulan bir bağımlılık ilişkisini yarattığını savundu. Türkiye’nin özellikle 12 Eylül’den sonra etkisi altına sokulduğu tam serbestleşme politikalarının sonucu olarak en temel ihtiyaç malzemelerini bile yurt dışından ithal eder duruma gelmesinde büyük sorumluluk sahibi olan bu kuruluşların halkı kendilerine haksızca borçlandırdığını işaret eden Koramaz, “Böylesi bir soyguna yıllardır bütün hükümetler göz yumdu, parçası oldu. Geçtiğimiz günlerde de Türkiye ekonomisindeki dışa bağımlılığın en önemli aktörleri olan ABD patentli bu örgütlerin ülkemizle ilgili yeni planları gündeme alındı ve kamuoyundan saklı bir şekilde ilkesel anlaşmalara varıldı. Yani dışa bağımlılık ve halkımızın haksızca borçlandırılmasında yeni bir döneme girildi” diye konuştu.

“Fırlatılan Ayakkabı Toplumumuzun Vicdanı Oldu”

“Böylesi gelişmelerin içerisinde bu tip soygun örgütlerinin ülkemiz üzerindeki tahakkümüne karşı çıkan, emekten, haktan, sanayileşmeden, üretimden ve bağımsızlaşmadan yana olan tüm kesimleri temsil eden bir gencimizin ayakkabısı da toplumumuzun vicdanı olmuştur” diyen Koramaz, IMF Başkanı’nın eli cebinde anlattığı yeni bağımlılık politikalarına ve krizin faturasının emekçilere kesilmesinin teorize edilmesine karşı gösterilen bu refleksin önemli ve anlamlı bir momentte herkes için bir umut ışığı yarattığını belirtti. Türkiye’yi emperyalist sömürü ile bu duruma düşüren IMF ve Dünya Bankası’na karşı TMMOB ve diğer emek örgütlerinin başta İstanbul olmak üzere Türkiye çapındaki eylemlilikleri ve toplumcu, demokrat, yurtsever kesimlerin gösterdiği tepkinin ülkemizin sahipsiz olmadığını gösterdiğinin altını çizen Koramaz, Türkiye’nin içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik konjonktüre dair şu açıklamalarda bulundu: “Ekonomik dengesizlikler ve kriz halinin bütün etkileri yaşam alanlarımızı ve nefes alma olanaklarımızı daraltırken Türkiye siyasal-sosyal kriz sarkaçlarının da içindedir. Kürt yurttaşlarımızın yaşamsal sorunlarını çözmenin acil gerekliliği ortadayken Hükümet’in konuyu saptıran yaklaşımı kendisini ‘açılım’ tartışmalarında bir kez daha göstermiştir. AKP’nin açılım tartışmaları, ülkemizin sorunlarını kendi ihtiyacına dayanan bağımsız bir iradeyle çözmesine dayanmadığı, halkın belleğinde kanıtlanmıştır. ‘Demokratik açılım’ ve ‘milli birlik projesi’ denen süreç, ABD’nin bölge politikalarının şekil değiştirdiği ve Orta Doğu’dan çekilme planları yaptığı bir dönemde bizi de içine alan coğrafyada çatışmasız bir birlikteliğin Amerikancılık çimentosuyla yaratılması gündemine paralel olarak ortaya çıkmış; AKP’nin gerici, muhafazakâr liberal anlayışı ile yürütülmektedir.”

“Etnik Zehirler” Köklü Çözümlerle Temizlenebilir

“Kürt sorununun adının bile konulmaya korkulduğu, imha ve inkâr dayalı politikalardan sonra sorunun bu noktaya gelmesi ilk bakışta ‘olumlu’ gibi görünse de AKP’nin yapısal dinamiklerinin demokrasiyi dışlayan bir içerikte olması ve dış dinamiklerin konuyu kendi